

Od 1. júna 2023 sa na Slovensku spúšťa najväčšia reforma súdnictva

(Bratislava, 31. mája 2023) – Vo štvrtok 1. júna 2023 začnú na Slovensku platiť zmeny v dôsledku jednej z najväčších reforiem v oblasti súdnictva za posledné roky, tzv. nová súdna mapa. Hlavná záťaž realizácie je momentálne už na jednotlivých súdoch, ministerstvo spravodlivosti v tomto prípade plní hlavne metodickú a koordinačnú úlohu a snaží sa súdom v maximálnej miere pomôcť zmeny zrealizovať.

Základnou zmenou je zväčšenie súdnych obvodov – na Slovensku bude od 1. júna 2023 pracovať 36 súdov v 33 obvodoch. Zväčšenie súdnych obvodov znamená, že v obvode bude pracovať viac sudcov, ktorí sa zároveň budú môcť špecializovať na civilnú, obchodnú, trestnú a rodinnú agendu. Špecializovaný sudca sa ľahšie orientuje vo svojej oblasti, čo predpokladá aj kvalitnejšie a rýchlejšie rozhodnutie.

Vo zväčšenom obvode bude môcť občan v prípadoch ustanovených zákonom podať svoju vec tak na najbližšom pracovisku, ako aj v sídle súdu. Na pojednávaniach a iných úkonoch súdu sa bude môcť účastník konania zúčastniť v sídle súdu, rovnako ako na pracovisku. Súd sa tak účastníkom konania nevzdialí, práve naopak. Navyše, pojednávanie bude možné aj na pracovisku iného orgánu verejnej moci, napríklad na príslušnom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. V civilnej agende bude možné aj online pojednávanie. Účastník konania sa na ňom bude môcť zúčastniť z ktoréhokoľvek miesta umožňujúceho online pripojenie, prípadne spred obrazovky v budove najbližšieho súdu, či pracoviska súdu.

Nová súdna mapa neprináša rušenie súdov. Niektoré okresné sudy sa spájajú s inými okresnými súdmi na pracoviská týchto súdov. V Trenčianskom kraji tak doteraz bolo 6 okresných súdov, po novom to budú 2 okresné sudy a 4 pracoviská. Dochádza teda len ku koncentrácii správy súdov, samotný súdny proces ostáva zachovaný.

Druhou zmenou, ktorú reforma súdnej mapy prináša, je zmena špecializácií krajských súdov.

Odvolačnú obchodnú agendu budú riešiť tri krajské sudy – Bratislava (aj pre obvod Trnava a Nitra), Banská Bystrica (aj pre obvod Trenčín a Žilina) a Košice (aj pre obvod Prešov). Odvolaciu rodinnoprávnu agendu budú zasa riešiť krajské sudy v Trnave (aj pre obvody Bratislava a Nitra), v Žiline (aj pre obvody Banská Bystrica a Nitra) a v Prešove (aj pre obvod Košice). Sudy budú môcť zároveň viac využívať aj online formu pojednávania. Osobitne v odvolacej rodinnoprávnej agende sa zavádza pravidlo, že sudcovia vycestujú za účastníkom konania na krajský súd, ktorý je pre neho v obvode bližšie. Veci týkajúce sa občianskeho a trestného práva budú naďalej riešiť všetky krajské sudy, keďže je na nich dostatok sudcov, aby sa mohli špecializovať len na túto agendu.

Treťou výraznou zmenou je vznik Mestského súdu v Košice, ktorý bude mať postavenie okresného súdu. Z troch okresných súdov v Košiciach, ktoré sú už aj dnes v jednej budove, vznikne jeden mestský súd. Preberie agendu súčasných súdov aj sudcov. Sudcovia sa budú môcť špecializovať a riešiť veci len z jednej oblasti práva – trestnej, občianskej, obchodnej a rodinnej. Podporuje sa tak ústredná myšlienka reformy súdnej mapy, ktorou je špecializácia sudcov.

Čo sa týka Bratislavy, tá bude mať štyri mestské sudy. Mestský súd Bratislava I bude špecializovaný pre trestnoprávnu agendu, Mestský súd Bratislava II pre rodinnoprávnu agendu, Mestský súd Bratislava III pre obchodnoprávnu agendu a Mestský súd Bratislava IV pre občianskoprávnu agendu. Okrem agendy mestské sudy prevezmú aj sudcov a ostatný personál doterajších bratislavských súdov.

Zriadenie správnych súdov je dôležitou črtou právneho štátu. Správna agenda je osobitná agenda a spor medzi občanom a štátom je iný ako spor medzi občanmi, s ktorými sa obraciame bežne na sudy. Spory medzi občanmi a štátom budú riešiť nové tri správne sudy – v Banskej Bystrici, Košiciach a Bratislave.

Zriadenie správnych súdov je dôležitou črtou právneho štátu. Správna agenda je osobitná agenda a spor medzi občanom a štátom je iný ako spor medzi občanmi, s ktorými sa obraciame bežne na sudy. Spory medzi občanmi a štátom budú riešiť nové tri správne sudy – v Banskej Bystrici, Košiciach a Bratislave.

Najdôležitejšie zmeny v súdoch na Slovensku od 1. júna 2023

- Okresných súdov bude 36 v 33 obvodoch.
- Ostáva počet krajských súdov. Bude ich 8 ako doteraz, ale mení sa ich špecializácia.
- Vzniká Mestský súd Košice.
- Bratislava bude mať 4 mestské sudy.
- Spory medzi občanom a štátom budú riešiť tri nové správne sudy: v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach.
- Odvoláciu obchodnú agendu budú riešiť tri krajské sudy v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach.
- Odvoláciu rodinnoprávnu agendu budú mať na starosti krajské sudy v Trnave, Žiline a Prešove.
- Občianske a trestné právo riešia naďalej všetky krajské sudy.
- Súdne obvody sa zväčšia, aby v nich mohli pracovať viacerí sudcovia špecializovaní na jeden druh agendy – na civilnú, obchodnú, trestnú a rodinnú agendu.
- Špecializovaný sudca sa ľahšie orientuje vo svojej oblasti, čo je predpokladom pre kvalitné a rýchle rozhodnutie.
- Na pojednávaniach či iných úkonoch súdu sa bude môcť účastník konania zúčastniť v sídle súdu aj na pracovisku.
- Pojednávanie bude možné aj na inom pracovisku verejnej moci, napríklad na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny.
- V civilných veciach bude možné zúčastniť sa pojednávania aj online.
- Osobitne v rodinnoprávnej odvolacej agende sa zavádza pravidlo, že sudcovia vycestujú za účastníkmi konania na krajský súd, ktorý je pre jeho obvod bližšie.

Zdroj: [Od 1. júna 2023 sa na Slovensku spúšťa najväčšia reforma súdництва - Ministerstvo spravodlivosti SR \(gov.sk\)](https://www.gov.sk/sk/od-1-juna-2023-sa-na-slovensku-spusti-najvacsia-reforma-sudnictva)